

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Remigio cxlii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto

Iheronimo

diuntur. cameli vt directius vadāt. precedentem
 & collo funiculum gestantē asinum subsequuntur.
 Recognito igitur leo asino cū ingenti rugitu sup
 eos irruit. & oēs hoies in fugam puerit. Et leo
 terribilr rugiēs pcutiebat cauda fortiter terram.
 perterritosq; camelos sicut erāt onusti ante se ad
 cellaz ire coegit. Qd cū frēs vidissent. & hieo. nū
 ciallent. alle ait. Hospitibus nr̄is frēs charissimi
 pedes abluite. escas p̄betet sup hoc volūtate dñi
 expectare. Tunc leo per monasteriū cepit vt sole
 bar letus discurrere. singuloz fratrū vestigijs se
 prosternēs. & quasi de perpetrata quam nō fece
 rat culpa cauda alludens veniā postulabat. Hie
 romim' aut futuroz p̄ficius ait fratrib'. Ite frēs &
 venientibus hospitib' necessaria p̄pare. Adhuc
 colloquēte nunci' ad eū venit annūciās ante for
 res hospites adesse q; abbatē vellent videre. Ad
 quos cū ille iussisset: protin' illi eius pedibus puol
 uunt. pro culpa veniā postulantes. Quos ille be
 nigne cleuans. p̄cepit vt sua recipient: & aliena nō
 vsurparēt. Rogabāt igit illi bñm hieo. vt medie
 tarē olei p̄ bñdictione accipiat. Quibus vix assen
 tiens tandē coact' suscipi iubet. Promiserūt aut
 se annuatim eandem olei mensurā fratrib' ipsis
 daturos. & a suis dare heredib'.
 Cum aut olim in ecclesia vnusq; caneret qd vo
 lebat theodosius impator. vt ait iohes beletb. da
 masum papā rogauit vt alicui viro docto officiū
 ecclesiasticū cōmitteret ordinandū. Ipse igit sciēs
 hieronimū in lingua latina. greca & hebraica p̄fe
 ctū. & in omni sapiētia summū. eidē officiū predi
 ctum cōmisit. Hieo. igit psalteriū p̄ seras distin
 xit. & vnicuiq; serie nocturnū propziū assignauit.
 ac gloria patri. in fine cuiuslibet psalmi dicendus
 instituit. vt ait sigibert'. Deinde epl̄as & euāgē
 lia p̄ anni circulū decantādas. ceteraq; ad officiū
 p̄tinētia p̄ter cantū rōnabilr ordinauit. Ad istos
 illud de bethelem ad summū pontificē. & ab eo &
 cardinalib' suis fuit valde approbatū. & p̄petuo
 autentiatū. **P**ost hoc aut in ore spelūce in qua
 dñs iacuit monumentū sibi p̄struxit. vbi expletis
 nonaginta octo annis & sex mensib' sepultus fuit.
In quāta reuerētia cū aug'. habuerit patet p
 epl̄as quas sibi misit. In quarū vna ei tali modo
 scripsit. Dño dilectissimo & cultu sincerissimo cha
 ritatis obseruādo atq; amplectēdo hieronimo au
 gustinus &c. Alibi quoq; de eo sic scribit. Sanct'
 hieo. p̄sbiter greco. latino. hebreo eloquio erudi
 tus. in locis sanctis atq; in lris sacris vsq; ad de
 crepita m̄ vixit etatem. Cui' nobilitas eloquiū ab

oriente in occidentem instar solis lampas resplen
 duit. Beatus aut prosper in suis cronicis de eo
 sic ait. Hieronimus p̄sbyter in bethelem toto
 iam mūdo clarus habitabat. egregio ingenio et
 studio vniuerse ecclesie seruiēs. Ipse quoq; de se
 sic ait ad albigensem. Nichil a puericia ita vitare
 conatus sum vt animū tumentē & erectam cerui
 cem: dei p̄ra se odiū puocantē. Idem. Ego etiā
 tuta omnia timco. Idem. In monasterio hospi
 talitati et corde intendim'. & oēs ad nos venien
 tes p̄ter hereticos leta fronte suscipimus. ac vo
 mientū pedes abluim'. Isidorus vero in l. etibi
 mol. ait. Hieronim' trium linguaz extitit pitus.
 Cui' interpretatio ceteris antefertur: qm̄ & vboz
 tenacior est. & p̄spicitate sn̄e clario. atq; vtpo
 re a xp̄iano interprete verior. In dialogo quoq; se
 ueri discipuli sancti martini qui ei' tpe fuit sic de
 hieronimo scriptū hētur. Hieronim' p̄ter fidei
 meritū dorēq; virtutū nō solū latinis atq; grecis
 s; etiā hebreis ita lris instruct' est: vt se illi in om
 ni scientia nemo audeat comparare. Cui iugis
 aduersus malos pugna: p̄petuūq; certamē. Ode
 runt cum heretici: q; eos impugnare non desijt.
 Oderunt clerici: q; vitam eoz insectatur & crimi
 na. Sed plane boni omnes & mirātur & diligunt.
 Nam qui cum hereticū esse arbitrātur insaniunt.
 Totus semp in lectione. totus in libris est. nō die
 non nocte requiescit. aut legit aliquid. aut scribit.
 Nec seuerus. Et sicut ex his verbis patet. & sicut
 etiā ipse sepe testat. multos p̄secutores & multos
 detractores p̄pessus est. Quas tñ p̄secutiones q̄
 libenter sustinuerit. patet ex eo qd sic dicit in epl̄a
 ad asellā. Gr̄as ago deo q; dignus sum habitus
 quē oderit mūdus. & maleficū me garrūt. S; scio
 ad regnū puenire p̄ infamiā & bonā famā. Item.
 Urinā ob dñi mei nomē atq; iustitiā vniuersa me
 infidelīū turba p̄sequat. Urinā in opprobriū meū
 solidi' exurgat hic mūd' tñ vt mercar a xp̄o lau
 dari. & sue pollicitationis sperare mercedē. Gra
 ta vtiq; & desiderata rēptatio est: cui' p̄mium a
 christo speratur in celo. Nec maledictio grauis est
 que diuina laude mutatur. Obijt circa ānos dñi.
 cccc. viij.

De sancto remigio. cxliij. A
Remigius dicitur a remige: qui est nauis du
 ctor: vel rector. Uel dicitur a remis que sunt
 instrumēta quib' nauis ducit. & gion qd
 est lucratio. Ipse em̄ ecclesiam gubernauit a peri
 culo naufragij. eam duxit ad portū paradisi. pro
 ea lucratus est p̄ra infidia diaboli.

Remigius regem et gentem francorum ad christum
 pervertisse dicitur. Habebat enim regem non
 mine claudum christianissimam que virum
 suum nitentem ad fidem pervertere sed nequebat. Que
 cum filium genuisset ipsum baptizare voluit sed rex
 oino prohibuit. Illa autem quiescere non valens. tandem
 vi hoc a rege obtinuit et filium baptizavit. Qui dum
 baptizatus esset subito est defunctus. Cui rex ait.
 Nunc apparet quod christus vilis est deus qui cum pro
 que fides ei poterat sublimari in vita persequari non po-
 tuit. Cui illa. Imo in hoc a deo meo valde me dili-
 gi sentio quod primum fructum vestris mei ipsum recepisse
 cognosco qui regnum in infinitum tuo melius filio
 meo largitus est. Concepit igitur iterum et filium alium
 peperit quem sicut primum cum multa instantia bap-
 tizari fecit. Sed ecce subito infirmatus ita quod de eius
 vita desperatur. Dixitque rex uxori. Vere debilis est
 deus tuus qui nullum in nomine suo baptizatum in vi-
 ta persequare potest. Nam si mille genueris et cunctos ba-
 ptizaveris: omnes salvi peribunt. Sed tamen puer pervaluit. et
 sanitatem recepit: ita quod post patrem regnavit. At fi-
 delis mulier virum suum ad fidem reducere cona-
 batur: sed ille modis omnibus resistebat. Qualiter
 autem ad fidem perversus est. in alio festo quod est post
 epiphaniam dicitur est. Volens autem predictus rex clodo-
 vici factus christianus remensem ecclesiam dotare.
 beato remigio dixit: ut quantum circumiret dum ipse
 in meridie dormiret sibi daret. Quod et factum est. Sed
 cum quidam molendinum suam habebat intra fines
 beati remigii. molendinarius ipsum dum circumiret

cum indignatione repulit. Cui dixit remigius. Ami-
 ce non sit tibi durum ut hoc molendinum si habeam.
 At ille ut cum reiecit statim rota molendini in con-
 trarium verti cepit. clamavitque pro sancto remigio di-
 cens. Servus dei veni: et habeam pariter molen-
 dinum. Cui ille. Nec michi nec tibi. Statimque se ter-
 ra aperuit. et molendinum penitus deglutivit. **P**ro-
 videns remigius famem futuram: cum in villa qua-
 dam bladi cumulos congregasset. inebriati rustici:
 fenis prudentiam deridentes ignem supposuerunt.
 Quod ille audiens illuc venit: et pro frigore etatis et
 vespertinitatis se calefacere cepit. et tranquillo cor-
 de dixit. Sempiternus focus bonus est. Veruntamen qui hoc
 fecerunt et posterius eius: viri in genitalibus ruptis. se-
 mine gutturose erunt. Quod sic in illis evenit quousque
 per karolum sunt dispersi. **N**otandum autem quod il-
 lud festum sancti remigii quod agitur in mense ianua-
 rij est festum de felici obitu illius. illud autem dicitur esse
 de eius sacri corporis translatione. Cum enim cor-
 pus eius post ipsius obitum ad ecclesiam sanctorum
 timothei et apollinaris cum feretro deferretur iec-
 ecclesiam sancti cristofori cepit adeo ponderare quod
 nullatenus moveri potuit. Tandem coacti rogave-
 runt dominum ut eis ostendere dignaretur si forte in
 ecclesia illa sancti cristofori ubi nulle reliquie san-
 ctorum quiescebant sepeliri vellet. Statimque corpus
 levissime sustulerunt. et ipsum ibi honorifice posuerunt.
 Ubi cum multa miracula fieret ecclesia amplius
 verum. Et facta cripta retro altare cum effossum cor-
 pus ibi reponere vellent. movere nullatenus po-
 tuerunt. Cum autem in omnibus pertractarent. et media
 nocte omnes pariter obdormivissent in crastinum. scilicet
 kalendas octobris. invenerunt sepulcrum cum corpore san-
 cti remigii in illam criptam ab angelis deporta-
 tum. Quod tamen post longum tempus in pulchriorem cri-
 ptam eadem die cum capsula argentea translatum est
 floruit circa annum domini quadringentesimum non-
 nagesimum.

De sancto leodegario. cxxiii. A
Leodegarius cum omni virtute polleret. edu-
 cense ecclesie meruit in pontifice promoveri.
 Qui dum clotaire rege decedere cura re-
 gni graui premeret. voluntate dei et principum consilio
 childerici fratris clotaire adolescentem valde idone-
 um profecit in regem. Sed ebroin theodorici ipsius
 childerici germani proficere nitentem. non propter re-
 gni commodum: sed quod de potestate eiectus et omni-
 bus odiosus iram regis et principum verebatur. **L**icet
 mens igitur ebroin licentia a rege petijt et mona-
 sterium introiit. Quo decedere. et fratrem suum the-